

Rolnummer 5114
Arrest nr. 45/2012 van 15 maart 2012

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 2, 3 en 5 van het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie van 9 juli 2010 tot wijziging van het decreet van 14 januari 1999 betreffende de erkenning van de gastkamers en de toelating om de benaming « gastkamers » te gebruiken, ingesteld door de Vlaamse Regering.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en R. Henneuse, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 24 februari 2011 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 25 februari 2011, heeft de Vlaamse Regering beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 2, 3 en 5 van het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie van 9 juli 2010 tot wijziging van het decreet van 14 januari 1999 betreffende de erkenning van de gastkamers en de toelating om de benaming « gastkamers » te gebruiken (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 30 augustus 2010).

Het College van de Franse Gemeenschapscommissie heeft een memorie ingediend, de verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en het College van de Franse Gemeenschapscommissie heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 20 december 2011 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 26 januari 2012, na de Vlaamse Regering en het College van de Franse Gemeenschapscommissie, partijen in het geding, en, indien zij dit nuttig achten, de in artikel 76, § 4, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bedoelde andere overheden te hebben uitgenodigd, in een uiterlijk op 20 januari 2012 in te dienen aanvullende memorie waarvan zij binnen dezelfde termijn een afschrift verzenden aan de andere partijen, zich schriftelijk nader te verklaren over de mogelijke onbevoegdheid van de Franse Gemeenschapscommissie op grond van een schending van artikel 127 van de Grondwet, krachtens artikel 138 van de Grondwet, meer bepaald over het al dan niet unicommunautaire karakter van de gastkamers.

De verzoekende partij en het College van de Franse Gemeenschapscommissie hebben aanvullende memories ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 26 januari 2012 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. M. Storme, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij;
 - . Mr. B. Fonteyn, tevens *loco* Mr. T. Hauzeur, advocaten bij de balie te Brussel, voor het College van de Franse Gemeenschapscommissie;
- hebben de rechters-verslaggevers E. Derycke en J.-P. Snappe verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

A.1. Als enig middel wordt door de Vlaamse Regering aangevoerd dat de artikelen 2, 3 en 5 van het decreet van 9 juli 2010 tot wijziging van het decreet van 14 januari 1999 betreffende de erkenning van de gastkamers en de toelating om de benaming « gastkamers » te gebruiken, artikel 4 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, gelezen in samenhang met artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, schenden, omdat de bestreden bepalingen vestigingsvoorwaarden inzake toerisme vastleggen, hetgeen evenwel een exclusieve bevoegdheid van de gewesten is. De Franse Gemeenschapscommissie is derhalve onbevoegd.

A.2.1. De Franse Gemeenschapscommissie merkt op dat bij de goedkeuring van het initiële decreet van 14 januari 1999 haar bevoegdheid niet in het geding werd gebracht. Bovendien werd het decreet van het Vlaams Parlement van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies aangenomen op grond van een gemeenschapsbevoegdheid. Voormeld decreet legt een dwingende regeling op in het Vlaamse Gewest maar laat, rekening houdend met artikel 127, § 2, van de Grondwet, de exploitanten van toeristisch logies in de hoofdstad de keuze om de Vlaamse gemeenschapsregeling al dan niet toe te passen; uit het arrest nr. 33/2001 van het Grondwettelijk Hof volgt bovendien dat een gemeenschap niet de bevoegdheden van de federale overheid betreedt indien aan de betrokkenen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een keuze wordt gelaten.

De Franse Gemeenschapscommissie stelt verder dat het bestreden decreet van 9 juli 2010 slechts beoogt het decreet van 14 januari 1999 in overeenstemming te brengen met de richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt. Het bestreden decreet wordt, volgens haar, dan ook niet substantieel gewijzigd.

A.2.2. Allereerst meent de Vlaamse Regering dat niet kan worden aanvaard dat zij het recht zou hebben verwerkt een nieuwe bevoegdheidsoverschrijding te laten toetsen aan de bevoegdheidverdelende regels, enkel omdat een vorige bevoegdheidsoverschrijding niet is bestreden.

A.3.1. Ten gronde voert de Vlaamse Regering aan dat het verbinden van het gebruik van het begrip « gastkamers » aan voorwaarden, de toegang tot het beroep reglementeert en een vestigingsvoorwaarde inzake toerisme uitmaakt; op grond van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn de gewesten hiervoor evenwel exclusief bevoegd. Bovendien betreft het geen facultatieve regeling van toeristische promotie maar een dwingende regeling. Het mogen voeren van de gebruikelijke naam waaronder een bepaalde activiteit bekend staat, is een noodzakelijk en essentieel bestanddeel van de mogelijkheid die economische activiteit uit te oefenen. Derhalve kan men niet zonder erkenning een gastkamer uitbaten; de bescherming van een beroepstitel behoort tot de vestigingsvoorwaarden. Ook uit hun aard zijn de opgelegde voorwaarden vestigingsvoorwaarden. Bij het introduceren van een kwaliteitslabel reglementeert men immers niet de gebruikelijke naam van het product of de dienst die wordt aangeboden, hetgeen hier wel het geval is. Daarnaast is het onduidelijk op welke wijze het toekennen van renovatiepremies betrekking heeft op het voeren van een toeristische promotie.

Vervolgens merkt de Vlaamse Regering op dat de bestreden bepalingen de uitbating van gastkamers aan een toelatingsregeling onderwerpen en dat op de niet-geautoriseerde uitoefening administratieve sancties staan.

Ten slotte voert de Vlaamse Regering aan dat de uitbating van een gastkamer een beroep is, waarbij de vaststelling van de vestigingsvoorwaarden valt onder de bevoegdheid van de gewesten. Bij het uitbaten van gastkamers wordt een dienst aangeboden, in ruil waarvoor een prijs wordt betaald. Om te bepalen of een activiteit economisch of professioneel dan wel particulier is, zijn bovendien de regelmatigheid en de duurzaamheid waarmee economische transacties worden gesteld van doorslaggevend belang. Het decreet van 14 januari 1999 bepaalt dat de uitbating minstens vier maanden per jaar actief moet zijn, de uitbating kan gebeuren door middel van een commerciële vennootschap en het decreet bevat verwijzingen naar consumentenbescherming. Uit dit alles dient te worden afgeleid dat het uitbaten van gastkamers een beroep is.

A.3.2. De Franse Gemeenschapscommissie merkt op dat het doel van het decreet tweeledig is : enerzijds, mag diegene die beantwoordt aan de voorwaarden opgenomen in het decreet, de naam « gastkamer » gebruiken en, anderzijds, maakt diegene die beantwoordt aan de voorwaarden, aanspraak op de renovatiepremies. Het vastleggen van een kwaliteitslabel, namelijk het gebruik van de naam « gastkamers », enerzijds, en het uitreiken

van subsidies, anderzijds, worden weliswaar aan voorwaarden verbonden, maar hebben louter tot doel het toerisme binnen Brussel te promoten. Derhalve reglementeren de bestreden bepalingen niet de toegang tot het beroep en maken ze geen vestigingsvoorwaarden uit; ze slaan enkel op het gebruik van de naam « gastkamer », hetgeen geen vestigingsvoorwaarde is. Immers, het is volstrekt mogelijk het beroep uit te oefenen zonder aan de voorwaarden, vastgesteld in de bestreden bepalingen, te voldoen.

Ook is het niet de uitbating van gastkamers die aan een toelatingsregeling wordt onderworpen, maar het gebruik van de naam ervan; de administratieve sancties slaan tevens op het foutieve gebruik van de naam. Het is derhalve perfect mogelijk een gastkamer uit te baten zonder te voldoen aan de voorwaarden, zolang men de naam niet foutief gebruikt.

Daarnaast is de Franse Gemeenschapscommissie van oordeel dat het uitbaten van gastkamers niet aan vestigingsvoorwaarden kan worden onderworpen omdat het geen beroep uitmaakt. Uit de desbetreffende parlementaire voorbereiding en de definitie van het begrip « gastkamers » moet worden afgeleid dat de uitbating van een dergelijke inrichting uitdrukkelijk uit de economische sfeer wordt gelaten. Het betreft immers uitbatingen van ten hoogste drie kamers, waarbij de wetgever ervan is uitgegaan dat men bij meer dan drie kamers de sfeer van het amateurisme verlaat. De regelgeving heeft enkel tot doel te voorzien in een kwaliteitslabel en het toerisme te promoten en dient niet om in concurrentie te treden met de hotelsector. Het uitbaten van gastkamers kan bijgevolg niet worden beschouwd als een beroep, noch aan vestigingsvoorwaarden worden onderworpen.

Tot slot benadrukt de Franse Gemeenschapscommissie dat de bestreden bepalingen slechts de artikelen 2, 3 en 7 van het decreet van 14 januari 1999, die betrekking hebben op de toelating om van het begrip « gastkamers » gebruik te maken, wijzigen. Derhalve zijn de opmerkingen van de Vlaamse Regering met betrekking tot onder meer renovatiepremies irrelevant, aangezien die betrekking hebben op artikel 6 van het decreet van 14 januari 1999, dat evenwel niet wordt gewijzigd door de bestreden bepalingen.

A.4.1. De Vlaamse Regering erkent dat artikel 127, § 2, van de Grondwet eveneens als bevoegdheidverdelende regel zou kunnen worden aangemerkt; evenwel komt het toe aan het Hof te oordelen welke regel als doorslaggevende bevoegdheidverdelende regel dient te worden beschouwd.

A.4.2.1. Allereerst erkent de Franse Gemeenschapscommissie dat het toerisme « uit zijn aard » een bicommunautair karakter heeft. Evenwel moeten unicommunautaire instellingen worden geacht te kunnen bestaan, zo niet zou de Franse Gemeenschapscommissie, ten aanzien van de instellingen in Brussel-Hoofdstad, nooit bevoegd kunnen zijn.

A.4.2.2. Vervolgens wordt door de Franse Gemeenschapscommissie aangevoerd dat de « vrije keuze » van de uitbater de unicommunautaire band met de Franse Gemeenschapscommissie verantwoordt. De verplichtingen die aan de uitbaters van « gastkamers » worden opgelegd, hebben als enige bestaansreden de vrije keuze van de uitbater om zich te verbinden aan het kwaliteitslabel door gebruik te maken van de benaming « *chambre d'hôtes* » in de plaats van andere benamingen zoals daar zijn « *bed and breakfast* », « *maison d'hôtes* », « *gastenkamer* » en andere.

- B -

B.1.1. De Vlaamse Regering vordert de vernietiging van de artikelen 2, 3 en 5 van het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie van 9 juli 2010 tot wijziging van het decreet van 14 januari 1999 betreffende de erkenning van de gastkamers en de toelating om de benaming « gastkamers » te gebruiken.

Artikel 2 bepaalt :

« In artikel 2 van het decreet van 14 januari 1999 betreffende de erkenning van de gastkamers en de toelating om de benaming ‘ Gastkamers ’ te gebruiken, wordt het woord ‘ hoofdverblijfplaats ’ vervangen door ‘ eigen, gebruikelijke en gezinswoning ’ ».

Artikel 3 bepaalt :

« Artikel 3 van ditzelfde decreet wordt vervangen door hetgeen volgt :

‘ Niemand mag de naam “ gastkamers ” gebruiken zonder voorafgaand van zijn intentie kennis te hebben gegeven om één of meerdere gastkamers uit te baten krachtens dit decreet of conform de door dit decreet vastgelegde procedure en voorwaarden. Deze kennisgeving brengt een voorlopige vergunning met zich mee.

Het College stelt het formulier op waarmee de aangifte moet worden ingediend bij de gemachtigde ambtenaar voor Toerisme per aangetekende brief, telefax of e-mail, als hierdoor een ontvangstbewijs vanwege de bestemming wordt geleverd.

Door de in het eerste lid bedoelde kennisgeving, verbindt de belanghebbende zich ertoe binnen de dertig dagen een vergunnings- en erkenningsaanvraag in te dienen bij het College. ’ ».

Artikel 5 bepaalt :

« In artikel 7, lid 1, worden de woorden ‘ 100 tot 3 000 BEF ’ vervangen door de woorden ‘ 2,47 tot 74,36 euro ’ en worden de woorden ‘ zonder vergunning ’ vervangen door de woorden ‘ zonder voorafgaande kennisgeving conform de in artikel 3 vastgelegde vormvoorschriften ’ ».

B.1.2. In de Nederlandse vertaling van het decreet wordt de benaming « *chambres d’hôtes* » vertaald als « *gastkamers* ». Vermits die vertaling geen authentieke waarde heeft, moet worden vastgesteld dat de decreetgever enkel het gebruik van die benaming in het Frans « *chambres d’hôtes* » heeft beoogd. Overigens heet een voorziening zoals bedoeld in het bestreden decreet in het Nederlands « *gastenkamer* » (*Woordenlijst Nederlandse Taal*).

B.2. Uit de uiteenzetting van het enige middel blijkt dat het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de bestaanbaarheid van de bestreden bepalingen met artikel 4 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, in samenhang gelezen met artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, doordat die bepalingen de gewestelijke aangelegenheid

van de « vestigingsvoorwaarden inzake toerisme » zouden regelen. Subsidiair, voor zover het Hof zou oordelen dat het bestreden decreet tot de bevoegdheid van de gemeenschappen inzake « toerisme » zou behoren, zoals bedoeld in artikel 4, 6°, van de vermelde bijzondere wet van 8 augustus 1980, is de Vlaamse Regering van oordeel dat de Franse Gemeenschapscommissie de bevoegdheid vastgelegd in artikel 127, § 2, van de Grondwet overschrijdt.

B.3. Artikel 4 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen bepaalt :

« Met als enige uitzondering de bevoegdheden die overeenkomstig artikel 59^{quater}, § 4, tweede lid, [thans de artikelen 118 en 123] van de Grondwet aan het Vlaams Parlement en aan het Waals Parlement worden toegekend, heeft het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest dezelfde bevoegdheden als het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest. De bevoegdheden toegekend aan de Gewestparlementen worden, wat betreft het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, uitgeoefend door middel van ordonnanties.

[...] ».

Artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt :

« § 1. De aangelegenheden bedoeld in artikel 107^{quater} [thans artikel 39] van de Grondwet zijn :

[...]

VI. Wat de economie betreft :

[...]

Bovendien is alleen de federale overheid bevoegd voor :

[...]

6° de vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de bevoegdheid van de Gewesten voor de vestigingsvoorwaarden inzake toerisme;

[...] ».

B.4. De Franse Gemeenschapscommissie is van oordeel dat ze het bestreden decreet kon aannemen op grond van haar bevoegdheid inzake « toerisme ». Volgens zijn artikel 1 regelt het bestreden decreet « een aangelegenheid bedoeld in artikel 127 van de Grondwet krachtens artikel 138 van de Grondwet ».

B.5.1. Artikel 127 van de Grondwet bepaalt :

« § 1. De Parlementen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap regelen, elk voor zich, bij decreet :

1° de culturele aangelegenheden;

[...]

3° de samenwerking tussen de gemeenschappen, alsook de internationale samenwerking, met inbegrip van het sluiten van verdragen, voor de aangelegenheden bedoeld in 1° en 2°.

Een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid, stelt de in 1° vermelde culturele aangelegenheden, de in 3° vermelde vormen van samenwerking, alsook de nadere regelen voor het in 3° vermelde sluiten van verdragen vast.

§ 2. Deze decreten hebben kracht van wet respectievelijk in het Nederlandse taalgebied en in het Franse taalgebied, alsmede ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap ».

Artikel 4, 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt :

« De culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 59*bis*, § 2, 1°, [thans artikel 127, § 1, eerste lid, 1°] van de Grondwet zijn :

[...]

10° De vrijetijdsbesteding en het toerisme ».

B.5.2. Ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet bepaalt artikel 3, 2°, van het decreet II van de Franse Gemeenschap van 19 juli 1993 tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie :

« [...] de Commissie, [...] op het grondgebied van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, oefen[t] de bevoegdheden van de Gemeenschap in de volgende aangelegenheden uit :

[...]

2° het toerisme, bedoeld in artikel 4, 10°, van de bijzondere wet ».

Artikel 3, 2°, van het decreet II van het Waalse Gewest van 22 juli 1993 betreffende de overheveling van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie en artikel 3, 2°, van het decreet III van de Franse Gemeenschapscommissie van 22 juli 1993 tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie hebben dezelfde inhoud.

B.6. Volgens de memorie van toelichting bij het ontwerp dat tot het bestreden decreet van 9 juli 2010 heeft geleid, « beoogt het onderhavige decreet de omzetting van de richtlijn 2006/123/EG van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, de zogenaamde ‘ Dienstenrichtlijn ’ » (*Parl. St.*, Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie, 2009-2010, nr. 22/1, p. 3).

In het verslag wordt gepreciseerd :

« Aan het Parlement wordt niet gevraagd substantiële wijzigingen van de geldende regelgeving goed te keuren, maar wel zich te conformeren aan de minimale eisen van de ‘ Dienstenrichtlijn ’ » (*ibid.*, nr. 22/2, p. 4).

De doorgevoerde wijziging van artikel 2 van het voormelde decreet van 14 januari 1999 wordt als volgt verantwoord :

« In artikel 14 van de richtlijn wordt de eis dat de dienstverrichter zijn verblijfplaats op [het] grondgebied heeft, verboden en in strijd met het gemeenschapsrecht verklaard. Er bestaat geen enkele uitzondering en die eis kan op geen enkele wijze worden verantwoord » (*ibid.*, nr. 22/1, p. 4).

De verwijzing naar de « hoofdverblijfplaats » van de aanvrager wordt bijgevolg vervangen door het begrip « eigen, gebruikelijke en gezinswoning ».

De wijziging van artikel 3 van dat decreet wordt eveneens verantwoord door de noodzakelijke omzetting van de Dienstenrichtlijn.

Vóór de wijziging ervan bepaalde artikel 3 dat « niemand [...] de naam [*chambre d'hôtes*] [mag] gebruiken zonder de toestemming van het College ». Artikel 4, dat niet is gewijzigd, bepaalt dat die toelating werd gegeven op hetzelfde ogenblik als de erkenning als « *chambre d'hôtes* ».

Uit de combinatie van die twee bepalingen vloeide voort dat de betrokkenen enkel ertoe waren gemachtigd de benaming « *chambre d'hôtes* » te gebruiken mits zij daartoe een toelating hadden, die na een door de administratie uitgevoerde controle werd gegeven. De doorgevoerde decreetwijziging strekt ertoe een minder dwingend mechanisme aan te wenden, door een stelsel van « kennisgeving » in te voeren dat geldt als « voorlopige vergunning ».

De wijziging van artikel 7 van het decreet van 14 januari 1999, door artikel 5 van het bestreden decreet, strekt ertoe, enerzijds, « rekening te houden met de in artikel 3 ingevoerde regeling van kennisgeving », in plaats van de regeling van de voorafgaande vergunning, en, anderzijds, de aanvankelijk in frank opgegeven bedragen in euro om te zetten.

B.7. Volgens de toelichting bij het vermelde decreet van 14 januari 1999 neemt de interesse voor gastenkamers toe, omdat ze de toerist een ander soort onthaal bieden dat kleinschaliger en persoonlijker is en hij aldus op een andere manier kennis kan maken met een stad en haar bewoners. Ook de economische impact van dat soort toerisme mag volgens de decreetgever niet worden onderschat. Doordat het systeem van gastenkamers relatief goedkoop is, kan het een groot aantal toeristen aantrekken en de toeristische positie van Brussel versterken (*Parl. St.*, Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie, 1998-1999, nr. 68/1, p. 2).

B.8.1. In artikel 2 van het decreet van 14 januari 1999, zoals gewijzigd bij het bestreden decreet van 9 juli 2010, wordt de « *chambre d'hôtes* » omschreven als « één of meerdere gemeubileerde kamers die deel uitmaken van de eigen, gebruikelijke en gezinswoning van de aanvrager, dat bestaat uit maximum drie kamers bestemd om te verhuren en waar het ontbijt in de prijs is inbegrepen. Deze verhuur gebeurt enkel voor toeristische doeleinden en duurt voor één of meerdere overnachtingen ».

B.8.2. Volgens de artikelen 3 en 4 van het decreet van 14 januari 1999, zoals gewijzigd bij het bestreden decreet, mag niemand de benaming « *chambre d'hôtes* » gebruiken zonder voorafgaandelijk kennis te hebben gegeven van zijn intentie om één of meer dergelijke kamers uit te baten krachtens dat decreet of overeenkomstig de bij dat decreet vastgestelde procedure en voorwaarden. Die kennisgeving brengt een voorlopige vergunning met zich mee. De belanghebbende verbindt zich daardoor ertoe binnen dertig dagen een vergunnings- en erkenningsaanvraag in te dienen bij het College. De toelating en erkenning als « *chambre d'hôtes* » kunnen worden verleend indien zowel de aanvrager als de woning aan bepaalde voorwaarden voldoen. Zo dient de aanvrager van goed zedelijk gedrag te zijn, moet hij voor iedere bezetting een schriftelijk contract opmaken, houder zijn van de nodige verzekeringen, vooraf de prijs vaststellen per overnachting en de gasten kwaliteitsvol onthalen. De woning moet bestaan uit minimum één en maximum drie kamers die uitsluitend door de gasten mogen worden gebruikt, beschikbaar zijn voor gasten gedurende minstens vier maanden per jaar, in een goede algemene staat verkeren en voldoen aan de technische voorschriften die zijn bepaald door het college.

De niet-naleving van die bepalingen wordt strafrechtelijk gestraft (artikel 7).

B.9. Het Hof dient allereerst te onderzoeken of de bestreden bepalingen een schending inhouden van de gewestbevoegdheid voor « vestigingsvoorwaarden inzake toerisme ».

B.10.1. De bevoegdheid voor de « vestigingsvoorwaarden inzake toerisme » is toegewezen aan de gewesten bij artikel 2, § 5, van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur.

Die bevoegdheidsoverdracht werd als volgt verantwoord in de parlementaire voorbereiding :

« Deze bevoegdheid wordt geregionaliseerd omdat zij binnen de gewestelijke economische bevoegdheid past. [...] »

[...]

De vestigingsvoorwaarden bleven [...], ook na de wijziging van de bijzondere wet in 1988, een federale bevoegdheid.

Voor de uitoefening van het economisch beleid inzake toerisme was dit, meer dan in de andere sectoren, evenwel een belemmering » (*Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558-1, pp. 25 en 26).

Aldus werd de bevoegdheid voor de toegang tot het beroep inzake toerisme opgenomen in artikel 6, § 1, VI, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat de gewestelijke bevoegdheden bepaalt « wat de economie betreft ».

B.10.2. De in artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6°, bedoelde aangelegenheid inzake vestigingsvoorwaarden sluit onder meer de bevoegdheid in om regels te stellen inzake de toegang tot bepaalde beroepen, algemene regels of bekwaamheidseisen te stellen in verband met de uitoefening van sommige beroepen en beroepstitels te beschermen.

B.11. Tijdens de parlementaire voorbereiding van het voormelde decreet van 14 januari 1999, dat bij de bestreden artikelen 2, 3 en 5 van het decreet van 9 juli 2010 wordt gewijzigd, is het volgende verklaard :

« Deze regelgeving heeft tot doel het fenomeen van de gastkamers te verbinden aan een erkenning die de toerist een zekere standaard inzake comfort waarborgt, die een kwaliteitslabel vertegenwoordigt. De daarbij geformuleerde eisen worden gecompenseerd door de aan de dienstverleners geboden mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden investeringspremies te verkrijgen met betrekking tot de oprichting of de modernisering van de kamers die de toeristen ter beschikking worden gesteld » (*Parl. St.*, Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie, 1998-1999, nr. 68/1, p. 2).

Volgens de decreetgever beoogt het decreet niet « een vergunningsregeling in te voeren voor het uitbaten van een inrichting met gastkamers, maar veeleer, door zich te inspireren op de werkwijze die geldt inzake kwaliteitslabels, wie dan ook te verbieden de benaming ‘ *chambre d’hôtes* ’ te gebruiken indien hij niet aan een aantal voorwaarden in verband met de hoedanigheid van de uitbater van de kamer en de staat van de woning voldoet » (*ibid.*, p. 3).

B.12. De bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende componenten van de federale Staat berust op het exclusiviteitsbeginsel, dat veronderstelt dat elke rechtssituatie in beginsel slechts door één wetgever kan worden geregeld. Indien een regeling, zoals te dezen, aanleunt bij meerdere bevoegdheidstoewijzingen, dient het Hof uit te maken waar het zwaartepunt van de geregelde rechtssituatie ligt.

B.13. Hoewel het exploiteren van gastenkamers zoals beoogd in het bestreden decreet kleinschalige initiatieven zijn, gaat het niettemin om een economische dienstverlening doordat, in concurrentie met de hotelsector, kamers worden verhuurd tegen betaling. Het betreft aldus een dienst in de zin van artikel 57 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, van artikel 2 van de eerder vermelde Dienstenrichtlijn en van artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de eerder vermelde bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De toelating en de erkenning als « *chambre d'hôtes* » kunnen slechts worden verkregen indien zowel de exploitant als de woning aan bepaalde eisen voldoen. Zij kunnen worden geschorst, geweigerd of ingetrokken wanneer de voorwaarden niet of niet langer in acht worden genomen en in het geval van bepaalde veroordelingen (artikel 5).

Weliswaar beschermt het decreet enkel de benaming « *chambre d'hôtes* » en laat het de exploitatie toe van gastenkamers onder een andere benaming. Die vaststelling neemt evenwel niet weg dat de benaming « *chambre d'hôtes* » in het Frans de meest courante benaming is voor dergelijke kamers, zodat de decreetgever in gevoelige mate de exploitatievrijheid van de verhuurders van dergelijke kamers beperkt. Bovendien, indien personen die niet aan de eisen van het decreet van 14 januari 1999 voldoen, op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gastenkamers, « *bed and breakfast* » of soortgelijke voorzieningen onder andere benamingen uitbaten en, zoals in die sector gebruikelijk is, hun voorzieningen in meerdere talen, via bijvoorbeeld het internet, aanbieden en die aldaar in de Franse taal aanduiden als zijnde « *chambres d'hôtes* », stellen zij zich bloot aan de voormelde sancties.

Het bestreden decreet regelt derhalve « vestigingsvoorwaarden inzake toerisme », waarvoor enkel de gewesten bevoegd zijn.

B.14. Het enige middel is gegrond. Nu alle bepalingen van het bestreden decreet onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, dient het decreet in zijn geheel te worden vernietigd.

B.15. Teneinde de rechtsonzekerheid te vermijden die uit de vernietiging zou voortvloeien en België in staat te stellen verdere uitvoering te geven aan de in B.6 vermelde richtlijn in de bij het bestreden decreet geregelde aangelegenheid, dienen, met toepassing van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, de gevolgen van het vernietigde decreet te worden gehandhaafd tot het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een ordonnantie in deze aangelegenheid in werking heeft doen treden en uiterlijk tot 31 maart 2013.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie van 9 juli 2010 tot wijziging van het decreet van 14 januari 1999 betreffende de erkenning van de gastkamers en de toelating om de benaming « gastkamers » te gebruiken;

- handhaaft de gevolgen van het vernietigde decreet tot het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een ordonnantie in deze aangelegenheid in werking heeft doen treden en uiterlijk tot 31 maart 2013.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 15 maart 2012.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt